

IZHAJA VSAKI DAN
 tedi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj
 Pomenljive številke se prodajajo po 3 mrv., (6 stotink)
 v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici,
 Kranju, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini,
 Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
 (ENE OGLASOV se računajo po vrstah (širine 73 mm, visoke
 24 mm); za trgovinske in obrtne oglase po 20 stotink;
 za smrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov
 po 50 stot. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka na-
 daljna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa
 10 stot. — Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave
 „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Mesečna priloga: „SLOVENSKI TEHNIK“.

NAROČNINA ZNAŠA

za vsa leta 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K —, na
 naročbe brez dopolnilne naročnine, se uprava ne ozira.
 Naročnina za nedeljsko izdajo „Edinosti“ stane: celoletno K 5 20, pol leta 2-60
 Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna
 pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.
 Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.
 UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18 (Narodni dom).
 Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik
 konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija
 lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
 Poštuo-hraniliščni račun št. 841-652.
 Telefon št. 1157

BRZOJAVNE VESTI.

Avstrijska posl. zbornica.

DUNAJ 28. Zbornica je nadaljevala razpravo nujnih predlogov glede odredb proti podraževanju živil. Govorilo je nad 18 poslancev. Ob 3 uri je predsednik Weisskirchner stavil predloga na glasovanje. Najprej se je glasovalo o nujnem predlogu posl. Schrammela, za kateri se je v poimenskem glasovanju dvignilo 207 poslancev. Proti nujnosti je glasovalo 192 poslancev. Ko je predsednik izjavil, da je nujnost predloga odklonjena, ker ni zadobila dvotretjinske večine, so se dvignili vsi socialno-demokratski poslanci ter se z glasnimi dolgotrajnimi fuj-klici obrnili proti onim strankam, katerih člani so glasovali proti nujnosti. Protestnim vsklikom socialistov se je pridružila tudi dobro zasledena druga galerija, ki je simpatizirala s socialno-demokratskimi poslanci. Krčnasko-socialni in drugi agrarni poslanci so rezultat glasovanja glasno odobrvali. Hrup je trajal neprestano skoraj pol ure in vsi opomini predsednika so bili brezuspešni. Ker je tudi druga galerija neprestano ropotala, je ukazal predsednik izprazniti galerijo, kar so zbornični uradniki izvršili s precejšnjo težavo.

Polagoma je nastal mir in predsednik je dal na glasovanje drugi nujni predlog posl. dr. Renner-ja. Za nujnost sta glasovala 202, proti pa 165 poslancev.

Ker ni tudi ta predlog zadobil dvotretjinske večine, je bila tudi nujnost tega predloga odklonjena. (Ponovni protestni klici pri socialnih demokratih).

Zbornica je pričela na to razpravljati o nujnem predlogu posl. Gostinčarja glede zboljšanja položaja državnih uslužbencev. — Med došlimi ulogami se nahaja 37 večinoma češkoradikalnih nujnih predlogov. Vsi danes uloženi nujni predlogi glede nagodbe in provizijskega proračuna gredo za tem, da se konečno brez vsakega predposvetovanja rešijo vse predloge, ki so bile izročene nagodbenemu in železniškemu odseku ter kvotni zakon in proračunski provizorji.

Na današnji seji je bil tudi uložen nujni predlog posl. Hlibowicekega glede reforme uprave in uvedbe rednega upravnega procesa. Ta nujni predlog so podpisali sledeči hrvatski in slovenski poslanci: Ivanišević, Baljak, Spintić, Prodan, Hribar, Bjeladinović, Rybář, Laginja, Mandić, Grafenauer (Kaj pa to?) Biankini in Perić. Razun tega so podpisali predlog češki radikali in staro-malorusi.

Posl. Glabinski je izjavil, da protu-poljske predloge, ki so bile uložene v nemškem državnem zboru in pruski zbornici, in ki so v zgodovini civilizacije nekaj nezasišane, ne dosežejo nikdar svojega namena, pač pa utegnejo omajati zvezne razmere med Nemčijo in Avstrijo. Govornik je v imenu poljskega kluba slovesno protestiral proti poskusu, da bi se Poljakom nemške države odvzelo zajamčene pravice ter je apeliral na poklicane faktorje monarhije in zastopnike vseh narodov, naj pomislijo, kam da vodi taka politika. Vprašal je predsednika, hoče li ta čutila in te promisleke prijaviti na primeren mestu. (Viharno odobravanje.)

Predsednik Weisskirchner je odvrnil, da ne spada ta stvar v delokrog državnega zbora. Njegova služba mu to prepoveduje,

da bi podal osebno sodbo o dotičnih odredbah. meni pa, naj se avstrijski ministerski predsednik obreže, da se bo bavil s stvarjo, radi česar naj govornik naslovi svojo interpelacijo na ministerskega predsednika.

Zastopniki vseh slovenskih strank, socialni demokrati, zionisti Stand in Italijan Conci so se z izrazi simpatije pridružili protestu poljskega kluba za zatiranje Poljake. Vsi govorci so bili vsprejeti z viharnim odobravanjem desnice, a s protestnimi klici od strani Vsenemcev. Posl. Conci je izjavil, da je italijansko prebivalstvo vedno s simpatijo sledilo žalostni osodi Poljakov, in da se v imenu svojih volilcev pridružuje zastopniku poljskega kluba, to stori tem rajše, ker se morajo tudi Italijani težko boriti za svoje narodno ozemlje.

Posl. Stoelzel je v imenu Nemcev Avstrije najodločneje protestiral proti temu vmešavanju v stvari Nemčije ter je naglašal, da, kakor se zdi, se ne gre tu za izraz čustva pravičnosti ampak le za boj proti Nemčiji.

DUNAJ 28. Večerna izdaja „N. Fr. Presse“ in „Fremdenblatt“ strastno napadata jugoslovansko delegacijo radi nujnega predloga, s katerim se obstruira debato o nagodbi. Oba lista slikata to počenje kot nekako nehvaležnost nasproti zagotovitvi o dalmatinski železnici. (Op. ured. Zdi se, da bi čitali „Slovenca“).

Ogrska poslanska zbornica.

BUDIMPEŠTA 28. Predsednik Just je otvoril sejo ob 10. uri predpoludne. Ministerski predsednik dr. Wekerle je predložil poročilo o razpravah kvotne deputacije in zakonski načrt o prispevkih Ogrske za skupne izdatke. — Zbornica je na to nadaljevala debato o pooblastilnem zakonu. — Posl. Mihael Polit (Srb) je v svojem govoru izjavil, da je sedanja nagodba izraz nemšč. Ogrske v političnem in gospodarskem oziru nasproti Avstriji. Ogrska se ne ojači, dokler se ogrski državni ne pomirijo z Hrvati in narodnostmi. Ni res, da konspirirajo narodnosti proti ogrski državi. Govornik je stavil sklepni predlog, v katerem zakonski načrt odklanja. Ker se je govornik v svojih nadaljnjih izjavah oddaljil od predmeta ter se je bavil z hrvatskim vprašanjem in z dogodki v Černovi, mu je predsednik po ponovnih opominih odvzel besedo.

Vlada je predložila kvotni zakon po sklepih obeh kvotnih deputacij, nadalje zakon glede obdačenja avtomobilov. — Med došlimi ulogami se nahaja nujni predlog posl. Chiarija in tovarišev glede prvega čitanja proračuna ter nagodbenih predlogov. V zadnjem predlogu se daje odseku rok osem dni, da o stvari poroča. Poslanec Choc in Iro sta energično protestirala proti poskusu, da bi se o nagodbenih predlogih razpravljalo nujnim putem, preden bi odsek o tem poročal, češ, da je to postopanje proti poslovniku. Predsednik je rekel, da je ta predlog stavljen popolnoma po pravilniku.

Državni tajnik Szterenyi je kakor zastopnik trgovskega ministra polemiziral proti večeršnjem govoru posl. Polonyi-ja. Med drugim je rekel, da navzoči zakonski načrt popolnoma odgovarja vsem zahtevam ustavnosti. Zagovarjal je predloge ter priporočal, naj jih zbornica vsprejme. [Pohvala in ploskanje.] — Posl. Lukaciu (Romun) je govoril o narodnostni politiki vlade nasproti Romunom ter izjavil, da je nesrečna narod-

nostna politika vlade kriva, da ni mogla doseči ugodne nagodbe, radi tega odklanja predlogo.

Posl. Banffy je izjavil, da obsoja hrvatsko obstrukcijo in da je treba rešiti hrvatski spor s temeljitimi odredbami.

Avstro-ogrška banka.

BUDIMPEŠTA 28. Generalni svet avstro-ogrške banke je imel danes pod predsedstvom bančnega guvernerja pl. Bilinskega sejo, na kateri je generalni tajnik Pranger konstatiral, da so se momentane razmere na domačem in mednarodnem denarnem tržišču zboljšale. Izrazil je zato nado, da bo mogla banka tudi za to leto izhajati s sedanjo obrestno mero.

Železniški odsek.

DUNAJ 28. Železniški odsek je na svoji današnji seji nespremenjeno vsprejel vladno predlogo glede dalmatinske železnice.

Govorice o razpustu zbornice.

PRAGA 28. „Čeh“, glasilo čeških katoliških nacionalcev piše, da se je včeraj v parlamentarnih krogih razširjala govorica, da bo zbornica razpuščena, ako ne odobri provizijskega proračuna in nagodba potom nujnega predloga.

Portugalska.

LIZBONA 28. Mnogo členov stranke „regenerados“ in napredne stranke nimajo namena, da stopijo proti kralju v opozicijo.

Iz Brazilije.

RIO de JANEIRO 28. [Kabel. družba.] Predsednikom države Rio Grande je bil izvoljen vladni kandidat Carlos Barbosa.

Nemški državni zbor.

BEROLIN 28. Državni zbor je pričel generalno debato o proračunu za 1908.

Rusija.

Gradnja železnice Moskve Kalkuta.

PETROGRAD 27. „Borzni list“ poroča iz Moskve, da so bili odposlani trije viši inženirji, da proučavajo gradnjo železnice Moskva-Kalkuta ter nadzorujejo zvezo s Kurskom in Kerotom.

Z občnega zbora pol. društva „Edinost“.

Poročilo tajnika.

(Dalje.)

Prvo važno vprašanje, s katerim se je bilo odboru pečati takoj s pričetkom novega društvenega leta, so bile dopolnilne volitve v predstojništvo in volitve v razsodišče delavske zavarovalnice proti nezgodam za Primorsko, Kranjsko in Dalmacijo.

Ta zavod, ki je osnovan za dežele s pretežno slovanskim prebivalstvom in ki ima torej opravljati večino za Slovani, in je italijanskih rokah. Predstojništvo in iz njegove srede izvoljeni upravni odbor, ter razsodniki — po svoji večini italijansko-narodnega, a pred vsem Slovanom nasprotnega mišljenja; večinoma italijansko uradništvo; pretežno italijansko uradovanje; — to vse pomenja za slovanske podjetnike in delavce trajno nevarnost za njih materijalne interese in jezikovne pravice,

uro — ali bo mogel držati svojo postojanko?

Tedaj je, kakor v odgovor, udarila krogla skoz polkno in se zarila v strop.

„Štiri ura je še-le, težko se bomo mogli držati,“ si je rekel stotnik. In zopet je sledil strel na strel, stari mlin se je tresel od vrha do tal. Polkno je palo v vodo in stotnik je dal urno zamašiti odprtino z žimnico s postelje.

Dominik je rotil Franico, naj bi si poiskala varnega kraja v hiši; a ona je hotela ostati pri njem; sedela je za visoko hrastovo omaro, ki jo je ščitila; ko pa je udarila krogla v omaro, se je postavil Dominik pred svojo nevesto, da bi jo varoval z lastnim telesom. Držal je svojo puško v rokah, a oddal ni bil še nobenega strela.

„Pozor!“ je zdajci zaklical stotnik. Iz gozda je bil planil naenkrat cel val sovražnih vojakov. In zdaj se je razlil strahovit ogenj nad mlinom. Drugo polkno je palo dol in skoz odprtino so švigale noter krogle in zadele dva vojaka; eden je bil mrtev na mestu — ker je ležal na poti, so ga zbrcali k steni — drugi se je zvil v bolečinah na tleh in je mlo prosil, naj ga prebode kdo in odreši muk, a nihče se ni zmenil zanj; krogle so frčale še vedno skoz odprto okno, vsak je

jim provzročal v obojnem oziru premnogokrat resnično škodo in znači vsekakor neopravičeno ojačenje italijanskega napram slovanskemu elementu.

Boj proti tem razmeram je nujno potreben, objednem pa nemalo težaven. Nasprotniki imajo ugodnejši položaj: volilni postopek je v njihovih rokah, volilci so razdeljeni v tako umetno sestavljene kategorije, lahko bi se reklo kurije, da je Slovanom težko priti v njih do večine, in vrhotelega se nasprotniki v volilni agitaciji lahko omejujejo in koncentrujejo na bližje in manj obsežno ozemlje. Položaj je za nas tako težaven, da bi se le z dovršeno organizacijo, ki bi obsegala vsa Primorsko, Kranjsko in Dalmacijo, dalo doseči večjih in trajnih uspehov.

Taka organizacija dosedaj ne obstaja. O priliki zadnjih volitev pri delavski zavarovalnici, ki so se vršile koncem lanskega leta, je odbor našega društva sam kakor akcijski odbor, sporazumno z akcijskim odborom, ki se je osnoval na Kranjskem, storil vse, kar se je dalo v kratkem času, ki je bil na razpolago, da bi volitve izpadle čim čisteje za nas. In v resnici, dasi ni bilo mnogo doseženo, se je vendar izročeval prvi, ne samo častni, ampak tudi pozitivni uspeh. Slovenski podjetniki jedne, in sicer IV. kategorije, so spravili jednega svojega zastopnika, z namestnikom, v predstojništvo, in svojega izvoljenca, oziroma tri namestnike, v razsodišče. Volitve pa so ob enem dokazale, da bi se s primerno organizacijo dali doseči še vse ugodnejši uspehi.

V drugi polovici prihodnjega leta se bodo zopet vršile dopolnilne volitve v predstojništvo delavske zavarovalnice proti nezgodam, in takrat se moramo popolnoma organizirati podati v boj. — Na Kranjskem, Primorskem in v Dalmaciji bi se morali v to svrhu čim prej zasnovati akcijski odbori in se, če so daljave med deželami zares tako velike, da ne pojde drugače, potem državnozbornskih poslancev na Dunaju sporazumeti za skupno postopanje. Novemu odboru v sledečem društvenem letu bo stvar morala biti dobro na mislih.

Opisane volitve pri delavski zavarovalnici proti nezgodam še niso bile dovršene, ko se je odbor že moral lotiti še važnejega predmeta, ter mu kmalu posvetiti skoraj vse svoje delovanje.

Začetkom tekočega leta sicer volilna reforma še ni bila potrjena, niti razglašena; vendar je takrat že bilo gotovo, da se uvede v kratkem nov državnozbornski volilni red na podlagi splošne in jednake volilne pravice in da se še tekom tega leta izvršijo volitve v poslansko zbornico po novih, tako željno pričakovanih zakonih.

Kakor je vam vsem, častiti zborovalci, dobro znano, je volilna reforma, (v tem oziru od našega društva davno zahtevana in, ko je prišla, tudi odkritosrčno pozdravljena), odpravila krivične volilne kurije, ki so branile, da ni v prejšnji poslanski zbornici mogla priti do polnega izraza resnična volja ogromne večine državnozbornskih volilcev in sploh prebivalstva. Odpravljena je torej predprava gotovih, manjševinskih slojev, da so smeli voliti poslance sami zase, v posebnih oddelkih ali kurijah, tako, da so njihovi poslanci vkupaj bili po številu in vplivu močnejši, nego zastopniki širših mas. Ob enem je v novem zakonu bilo kolikor toliko skrbjeno tudi za

skrbel samo, kako bi kril samega sebe in mogel streljati nazaj.

Tretjega vojaka je zadelo; zgrudil se je, a ni dal glasu od sebe in samo grozoviti, stekleni pogled njegovih oči je povedal, da je trpel.

Franica je trepetala od straha in groze. Nehoté je bila skočila s svojega sedela in počenila tik ob steni na tla, da bi bila manj v nevarnosti. Povsod okoli so ležali kosi razbitega, razstreljenega pohištva, orožja, ki ni bilo več za rabo, in naprej in naprej so udarjale noter krogle.

„Pet je ura,“ je rekel stotnik, „držite se samo še časek; — mislim, da poizkušajo priti čez vodo.“

In ukazal je zamašiti okna, kolikor se je pač dalo, z blazinami in žimnicami.

Naenkrat je Franica vzkliknila; krogla, ki je od nekd odletela, jo je bila opazila po čelu in nekaj kapelj krvi je prikipelo iz rane. Dominik jo je pogledal, potem je stopil naglo k oknu in ustrelil prvikat. Ne meneč se več za to, kaj se je zgodilo okoli njega, je streljal naprej in naprej, samo tu in tam se je ozrl na Franico, potem je streljal nevtrudljivo dalje. Meril je s premislekom. (Dalje.)

PODLISTEK 5

Naskok na mlin.

Povest iz nemško-francoske vojne.

Emile Zola.

Ukazal je zdaj zapreti vrata dvorišča in je dal pripraviti vse za odločen odpor. Imeli so časa, kajti sovražnik je stal na onem bregu Morele in zato ni bilo še tako kmalu pričakovati naskoka. Težko da bi Prusi prebredli reko, da bi prišli hitreje sémkaj, in da je kaka dva kilometra višje gori most, jim je bilo pač tudi komaj znano; tako je postavil stotnik na cesto samo stražo, dočim je bila vsa njegova pozornost obrnjena proti gozdni strani.

Svinčena ploha je bila zopet prenehala. Mlin je ležal zopet kakor izumrl pod pekočimi solnčnimi žarki. Nič se ni ganilo, noben glas ni prodrl iz notranjosti. Tedaj so se pokazali Prusi na gozdnem parobku; kukali so izza dreves, se upali celó na plano.

o, da so se volilni okraji narodno zaokrožili, in da se je pojdinim narodnostim odkazalo toliko volilnih okrajev, oziroma poslancev, da bi imele številu svojih pripadnikov odgovarjajoče zastopstvo v poslanski zbornici.

In vendar! tudi s poslednjo, toli hvaležno volilno reformo se je storila krivica, nam v škodo, seveda, a našim nasprotnikom v prid. Zavest te krivice mora ostati v nas vedno živa, ne smemo se v kratkovidni pohlevnosti zadovoljevati s tem, kar je doseženo: nikdar ne umolkni klic po odpravi tistih točkov v novih zakonih, s katerimi se je skušala ohraniti in za večne čase utrditi krivična posest privilegovanih narodov, ko se je moralo že žrtvovati privilegovane stanove, pripadajoče večjim delom itak istim narodom! Zato bodi tudi v tem poročilu priboito: Na Kranjskem se je neznančni nemški manjšini zavaroval en mandat s tem, da se je ustvaril kočerski volilni okraj, ki ima samo 18.000 prebivalcev, medtem ko imajo drugi kranjski volilni okraji vsaj dvakrat toliko, nekateri celo 50—54.000 prebivalcev. V Istri so vključili v italijanske volilne okraje ogromne slovanske manjšine, samo zato, da zamore italijanska tretjina prebivalstva imeti istotoliko poslancev, kolikor slovanska dvotretjinska večina. Tudi na Gorjsko-Gradiškem ima 80.000 Italijanov tri poslance, in imajo Slovenci, ki jih je 140.000, torej skoro dvakrat toliko nego Italijanov, — zopet le tri poslance. Zadnje, kakor najhujšo, omenjam zločinsko razdelitev volilnih okrajev na Koroškem, s katero je Slovencem, ki jih je od jedne četrtine do jedne tretjine vsega prebivalstva, od desetih mandatov odkazan kakor v zasmeh le jeden, in še ta tako, da je v nevarnosti ter lahko preide v nasprotniške roke. — Zavest teh krivic, storjenih slovenskemu narodu o volilni reformi, naj ostane vedno živa, in prej nego nadaljujem to poročilo, bodi zaklicano Nemcem, Italijanom in vladarjem: Kar pripada Slovencem, jim ste po krivici vzeli; toda, kakor ne more nikdar ne tat ne ropar priposestvovati ali s tekmo let v pravično last pridobiti, kar je tujega ugrabil, ampak je mora vsakčas povrniti resničnemu lastniku, tako nikdar ne pripoznamo vaše krivične posesti za pravično, niti ne odnehamo od boja, dokler nam ne daste, kar je našega! (Pride še.)

Črtice o slovenski politiki.

S posebnim ozirom na bodoče deželnozborniške volitve na Kranjskem.

Lasciate ogni speranza.

XX.

Zakaj pošiljam med svet te vrstice? Mari hočem kandidirati, kakor sem to storil pred 6 leti? Ne! Napisal sem te „črtice“ nekako v opravičenje pred slovenskim svetom, ker sem bil takrat s tem programom kandidat v svojem volilnem okraju (Krško-Kostanjevica-Novomesto), v okraju, kjer je bila vsaka slovanska stranka postavila svojega kandidata: liberalci Globočnika, klerikalci Dularja, kateri slednji je bil izvoljen v dvotretjinsko večino, dočim je ostal Globočnik s svojo tretino glasov v manjšini, in jaz pa s peščico glasov v — sramoti. Volilci niso poslušali mojih nasvetov, ki sem jih le s tiskano besedo razposlal med nje. Veliko volilcev je premalo izobraženih, veliko jih ne zna čitati s politiko se ne pečajo. Nasprotno pa je bil velik pritisk od obeh nasprotnih strank, ki ste me po časopisih „Slovenec“ in „Narod“, „Domoljub“ in „Rodoljub“ zazasmehovali, da je bilo grdo. Ali naj se človek še enkrat poda v tako borbo?! Ideale mora človek res vedno gojiti; toda radi idealov se preveč izpostavljati, to ne gre in ne gre.

Vse ima svoje meje.

Ideali morajo biti tudi v politiki, ki ne sme biti čisto navadna barantja med strankami in vlado. Tudi v politiki naj velja poštenost, močnost! Tudi v politiki se morajo gojiti čednosti; domoljubje, napredek, slovnost naj vodijo tudi politika. In zakaj ne bi bili Slovenci složni? Ali ni vsa slovanska inteligenca kmecke korenine? Ali ne prede inteligenca, ki se zaveda svoje narodnosti, če slovanski jezik ne pride nikoli do prave veljave, zato ker ne bomo edini?! Kaj bi se klerikalci tako zaganjali v to liberalno inteligenco, ko vendar nobeden od slovenskih liberalcev ne misli zapustiti svoje katoliške vere, s katero je tako zračen kakor s svojo slovansko narodnostjo!

In nasprotno, zakaj bi liberalno časopisje zabavljalo čez „katoličanstvo“?! Ali niso vse cerkvene ceremonije le lepa poezija v našem prozaičnem življenju?

Meni se vsekako zdi in prepričan sem, da se dajo programi vseh slovenskih političnih strank vendar le po združitvi v eno celoto (??? Ured.) Saj smo bili Slovenci do ustavne dobe, do l. 1860, edini, in složno so slovanski politiki delovali še do l. 1873. V kranjskem deželnem zboru je vladala precejšnja sloga še do l. 1890. In še pozneje so si slovanski politiki včasih segli v roke, n. pr. takrat, ko je bil prišel ministerski predsednik Baderi v Ljubljano iskat — Slovencev!!

Na Dunaju v parlamentu ni videl Slovencev, ampak le „liberalce“ in „klerikalce“, želel pa je ta dobri Slovan združiti v Avstriji vse Slovane, ki naj bi enkrat prelomili moč bahatelja „Herrenvolka“. Žalibog se mu to ni posrečilo. — Razcepljenost Slovencev

na Dunaju je on kakor dober Slovan obžaloval. Druge vlade, pred njim in za njim, se pa veselo, da so Slovenci razdeljeni, ker vsled tega vladam in našim političnim nasprotnikom nič ne imponirajo.

V K.

I. L.

Težkoče v češkem narodnem klubu.

„Česke slovo“ poroča z Dunaja, da dela volitev predsednika za češki narodni klub velike težave. Agrarci bi hoteli imeti predsedstvo in izjavljajo, da ne priznajo drugega predsednika. Istotako vstraja posl. Mastalka v imenu mladočeskega kluba pri kandidaturi posl. Kramara. Zdi se, da se vprašanje reši na ta način, da ne bo klub imel predsednika, ampak predsedstvo, sestojee iz več členov.

Dogodki na Hrvaškem.

Komuniké srbske radikalne stranke.

Centralni odbor srbske radikalne stranke, ki je imel te dni sejo, je izdal komuniké, v katerem pravi, da se bo stranka v duhu svojega programa borila za pravice srbskega in hrvaškega naroda, samo ne sme ta borba biti enostranska, ampak mora imeti za podlago splošno korist.

Nova vlada.

Iz Budimpešte poročajo, da se govori o nastopni listini novih hrvaških sekcijskih načelnikov: Veliki župan Greorgjević, notranje stvari, veliki župan Kraljević uk in bogočastje, viši državni pravdnik Vancaš, pravosodje. List „Keleti Ertesito“ pa trdi, da so vesti o imenovanju hrvaške vlade same kombinacije.

Zapuščina škofa Strossmayerja.

Dne 26. t. m. je bila dovršena zapuščinska razprava za pok. škofom Strossmayerjem ter se v smislu oporoke zapuščina razdeli v tri dele: za fond dijakovske stolne cerkve, za dijaško semenišče v Osijeku, ter za ustanovitev dveh kanonikatov v Djakovu. Razpravi je prisostvoval tudi kapitularni vikar, posvečeni škof dr. Voršak.

Dogodki na Ogrskem.

Proti pooblastilnem zakonu.

Kakor javljajo iz Budimpešte, je narodnostna stranka na svoji konferenci sklenila, da bo glasovala proti pooblastilnem zakonu. Kakor govornika sta določena poslanca Srb dr. Polit in Roman Lukačič.

Dogodki na Ruskem.

Položaj v dumi.

S tem, da je duma enoglasno vsprejela zahvalno adreso carju, se je srečno izognila eni največjih nevarnosti, ki jej je grozila. Nevarnost je bila namreč v tem, da bi absolutisti popolnoma uničili oktoberski manifest carja. V ta namen so vse poskušali, da bi v adreso na carja spravili besedo „avtokracija.“ Če bi se jim bilo to posrečilo, bi se bila duma takorekó sama odpovedala vsem svojim pravicam in svobostinam. Ali napor absolutistov so se razbili ob odločnem odporu konstitucionalcev in velikega dela zmerne desnice. Stranke na desni so uvidele, da bi, ako bi se udale absolutistom, navstal razdor v njihovem lastnem taboru. Del oktoberistov bi potem prestopil na stran leve. Ta nevarnost je premagana in danes, po vsprejemu zahvalne adrese je velika večina v dumi proti vspostavljenju samoderžave. S tem se je položaj vsekako izboljšal in se vsled tega govori tudi o prenosu kabineta in o vstopu Gučkova v vlado.

Drobne politične vesti.

Delegacije. Z Dunaja poročajo, da bodo delegacije sklicane dne 28. decembra t. l. Dne 29. dec. bo prečitani prestolni govor in naslednjega dne prične prvo posvetovanje o proračunskem provizoriju. Prave delegacijske razprave prično pa dne 10. januarja 1908. Predsednikom avstrijske delegacije bo baje izvoljen posl. Sylvester.

Zvišanje oficirskih plač. — „Fremdenblatt“ je priobčil noto, v kateri kategorično zatrjuje, da se bo vprašanje o zvišanju oficirskih plač v najkrajšem času ugodno rešilo.

Splošna volilna pravica na Pruskem. Iz Berlina poročajo, da so svobodni miselnosti stranke sklenile predlagati, da se za prusko poslansko zbornico uvede splošna volilna pravica.

Ta it v Petrogradu. Iz Petrograda poročajo, da pride ameriški vojni minister tjakaj v ponedeljek dne 2. t. m. in da ga v sredo vsprejme car v avdienci.

Konferenca vseučiliščnih rektorjev. V sredo so se na Dunaju sestali na poziv naučnega ministra dr. Marcheta rektorji vseh osem avstrijskih vseučilišč. Kakor se govori, se bo konferenca posvetovala tudi o tem, kako bi se na vseučiliščih preprečilo pretepe med posamičnimi dijaškimi skupinami.

Dnevne vesti.

— Bi hoteli smešiti in smešijo — sebe! Prejeli smo: V neki notici o shodu poštinih uradnikov, ki se je vršil v nedeljo popoldne, bi hotel „Lavoratore“ nekako smešiti poslanca dr. Rybářa, češ, da se je ustrašil socialističnega poslanca Pagninija in da si ni upal govoriti. Stvar je bila nedostavno tako, da je bil dr. Rybář od strani poštinih uradnikov na-

prošen, naj bi prišel na shod, a ne v namen da bi tam govoril, ampak da bi čul njihove težnje in zahteve in jih potem tudi podpiral kakor državni poslanec. Tej želji je dr. Rybář ugodil. In če pojde poštnim uradnikom naroko na kompetentnem mestu, jim bo s tem gotovo bolj ustrezno, nego z govorom posl. Pagninija na shodu samem. Da bi se pa bil dr. Rybář ustrašil Pagninija, to je jednostavno smešno, in je „Lavoratore“ se svojim poskusom, da bi smešil dr. Rybářa, v resnici osmešil le samega sebe.

Dr. Rybář je pokazal že nešteto krat, da zna in da se ne boji govoriti niti v najhujših viharjih, in najmanj se boji tedaj, ako ima — socialistične govornike proti sebi! To, kar je povedal Pagnini, bi znal povedati ne le dr. Rybář, ampak tudi marsikak drugi. Organizirajte se, v organizaciji je moč, in vas bomo podpirali, — to je bil smisel govora Pagninjevega, garniran z nekoliko bobnečimi frazami. Ali, dragi gospod Pagnini, to vedo povedati tudi pripristi govorniki na najneznatnejših naših shodi. In če meni „Lavoratore“ da so poštni uradniki, torej inteligentni ljudje, čakali še le na Pagninija, da jim razkrije to resnico, potem je to insinacija, ki je skrajno žaljiva za poštne uradnike kakor inteligentne ljudi. Vrh tega ima dr. Rybář že tako utrjen dober glas kakor govornik in politik, da mu ne treba delati si reklame ob vsaki priliki z vsiljivim nabijanjem na govorniški boben.

Pa še nekaj! Dr. Rybář je bil povabljen na shod poštinih uradnikov. On se je odzval povabilu. Bil je torej gost istotako kakor Pagnini. S tem, da „Lavoratore“ ob tej priliki skuša smešiti dr. Rybářa, kaže le svojo brezskupnost, ker tega ne bi smel storiti že iz obzirnosti do njih, ki so dr. Rybářa povabili na shod in k jim je naš poslanec tudi ustrejel.

Intervencija pri ministerstvu v prid tržaški umetniški razstavi. K dozdevnim mnogostevilnim zaslugam S. L. S. spada po „Slovencu“ tudi neka intervencija dr. Šusteršiča pri ministru Marchetu radi nakupa nekoliko slik iz umetniške razstave v Trstu. „Slovenec“ se roga zadnji intervenciji dr. Rybářa in Hribarja, češ da je dr. Šusteršič interveniral že pred njimi. — Nam je znano, da je tukajšnji odbor umetniške razstave naprosil državnega poslanca dr. Rybářa in Hribarja za intervencijo pri naučnem ministru; ista sta tudi dva dni potem takoj intervenirala. Dr. Šusteršiča pa nihče naprosil ni. To se je zgodilo že pred več tedni. — Predvčerajšnjem sta šla omenjena poslanca k ministru pale za to, da ga spomnita na njegove obljube v prvi avdienci. — Gospoda od S. L. S. malo skromnosti ne škoduje nikdar!!

Povodom 59-letnice zasedanja prestola cesarja Frana Josipa bo v soboto dne 30. novembra v restavraciji „Fiding“ ulica Cologna 11 veteranski družinski praznik z godbo in plesom. Početek zabave ob 8. uri zvečer. Povodom ozdravljenja cesarjevega bo dne 1. decembra od 8. uri zjutraj v cerkvi sv. Antuna novega zahvalna služba božja. Vetranci se zborejo v civilni obleki pred cerkvijo.

Po službi božji bo v restavraciji „Milano“, Coraisa Stadion, izredno občno zborovanje.

Iz poštne službe. Bivši poštni kontrolor Jernej Marijanovič v Ljubljani in poštni asistent Silvij Dubič v Puli sta upokojena.

Kriza v „Dramatičnem društvu“. Kakor čujemo, je v včerajšnji seji „Dramatičnega društva“ vsled demisijske predsednika in intendantu, demisioniral tudi ves odbor. Skliče se za to kmalu izredni občni zbor za volitev novega odbora. Dotlej bo seveda funkcioniral sedanji odbor.

Vandalščina demonstracija dne 13/9.

Junaki kamenja pred sodiščem.

Včeraj je pričela pred tukajšnjim deželnim sodiščem obravnava radi hudodelstva zlobnega poškodovanja proti Mariju Blasuttig in drugim dvanajstim ljudem, kateri so bili aretirani na večer dne 13. septembra tekom vandalične demonstracije, ki se je vršila po shodu pred Delavskim domom proti podražanju kruha.

Obtoženci so:

1. Marij Blasuttig pok. Josipa iz Čedad (pri Vidmu), 20 let star, mehanik;
2. Josip Cijak Josipov iz Komna, 16 let star, pek;
3. Edvard Schwab Antonov iz Gradiške, 17 let star, elektrotehnik;
4. Marij Rudinizza Natalov iz Trsta, 20 let star, fotograf;
5. Karl Germek pok. Ivana iz Rojana, 25 let star, kamnosek;
6. Evgen Ganz Josipov iz Rojana, 19 let star, kotlar;
7. Humbert Minca Dominikov iz Kopra, 15 let star, kotlar;
8. Remigij Zorzut Andrejev iz Kormina, 16 let star, kamnosek;
9. Ivan Furlani Alojzije, 18 let star, težak;
10. Anton Tositti Matejev iz Castelnovo (na Furlanskem), 22 let star, zidar;
11. Peter Pecchiar pok. Andreja iz Trsta, 22 let star, težak;

12. Julijan Viezzoli Francetov iz Izole, 18 let star, elektrotehnik;

13. Alojz Veni Antonov iz Zadra, 24 let star, kotlar.

Vsi so obdolženi hudodelstva javnega nasilstva po zlobnem poškodovanju, spojenem z nevarnostjo za telesno varnost (§ 85. k. z.), in sicer radi tega, ker so na večer dne 13. septembra, tukaj, po prejšnjem sporazumu med seboj in drugimi, ki so ostali neznani, zlobno poškodovali tujo lastnino za znesek, ki presega 50 K, s tem, da so metali kamenje in druge predmete proti spodaj nevedenim javnim lokalom:

Poškodovani so bili sledeči lokali:

Kavarna Specchi za K 726.40; Borza za K 200; kavarna „ai Volti di Chiozza“ za K 1038.10; restavracija „ai Volti di Chiozza“ za K 78.16; sladničarna Karoline vd. Boutschek (v. Acquedotto) za K 110; prodajalnica prekajenih Petra Cavazoc (v. Acquedotto) za K 47; gostilna Henrika Weber (v. Acquedotto) za K 48; kavarna „Centrale“ za K 227.40; kavarna „All'Acquedotto“ za K 66.40; kavarna „Seccession“ za K 685; cerkev sv. Antona novega za K 8; štacuna manufakturnega blaga Al. Cosal na Corsu za K 285; društvo „Unione“ na Corsu za K 36; restavracija Berger za K 118; „Caffè Francese“ za K 110; restavracija „Borsa vecchia“ za K 120; palača stare Borze za nekoliko kron; hotel „de la Ville“ za 326.60 K in omnibus tega hotela za K 90; palača „Assicurazioni Generali“ za K 404.44; kavarna „Balka“ za K 715; restavracija „Pilsen“ za K 94; kavarna „Moncenisio“ za K 300; tiskarna od „Gazzettino“ za K 8 in redakcijski lokali istega za K 300; javne svetilke v ulicah Acquedotto, Arsenala, Carciotti in G. Carducci za 53.75.

Razun tega: je Edv. Schwab obdolžen, da je vrgel kamen proti straži j. v. A. Šubic, ko ga je ta hotela aretirati; torej hudodelstva javnega nasilstva po § 81 k. z. — Cijak je še obdolžen prestopka krive prijave, ker je povedal najprej na policiji, da se imenuje: Cvek. — Viezzoli je še obdolžen prestopka razalutve javnih funkcionarjev in Rudinizza radi prestopka nedopustnega vmešavanja v uradni čin javnih funkcionarjev. — Pecchiar je sam za se še obdolžen hudodelstva tatvine, ki pa nima z drugimi inkriminiranimi dejanji ničesar opraviti.

Razun, Pecchiarja in Germeka so vsi drugi še neznakovani.

Sodni dvor je sestavljen tako-le: predsednik dv. sv. Defacis; prisednika svet. dr. Andrich, Lazzarich in Parisini. Obtožbo zastopa drž. pravdnik dr. Zencovich. Branitelji so odv. dr. Puecher za Cijaka, Minca, Furlani, Viezzoli in Veni; dr. Gasparini za Schwaba; druge brani dr. Laneve; le Rudinizza je brez branitelja.

Obravnava se vrši v porotni sobani; v galeriji ni dovoljen vstop. Povabljenih je 62 prič.

Po prečitanju jako dolge obtožnice, ki se peča z natančno sliko vprašanih demonstracij, začelo je izpraševanje obtožencev.

Večinoma vsi zanikajo obdolženi čin. Nekateri pravijo, da sploh nimajo nikakih političnih nazorov; drugi, da le simpatizirajo s socialistično stranko; Viezzoli se priznava anarhistom.

Cijak, ki je bil aretiran pri hotelu „Balka“, ne zna nič povedati, nego da je slišal, kako so takoj po shodu pravili, da treba vse razbiti; toda pada mnogokrat v protislovja. Tudi o bombardiranju „Balkana“ pravi, da nič ne zna.

Saj ste bil aretiran pred hotelom „Balkan“ — ga vpraša predsednik. — Pa zakaj?

Obtoženec molči.

— Aretiral so vas, ker ste žvižgal in metal kamenje. Na policiji ste priznali, „da ste delal, kar so delali drugi“. Metal ste kamenje, da ali ne?

— Ne, gospod.

— Tudi pred preiskovalnim sodnikom ste priznali, danes pa zanikate.

— No, pa naj bode, tudi jaz sem metal kamenje.

Cijak potem prizna, da je bilo med demonstracijo nekoliko kaporijonov, ki so vodili čete v boj in dočevali, kaj in kje se ima razbijati.

— Torej ste metal kamenje proti kavarni „Balkan“?

— Ne.

— Ali za Boga, saj ste ravno sedaj priznali, da ste metal.

Cijak obotavlja in pravi, da je metal nehotote proti drugim kavarnam.

Sledilo je izpraševanje drugih obtožencev.

Obravnava bo trajala bržkone tri dni.

Tržaška mala kronika.

Ponarejeno krono je hotel pred sinočnjim razpečati 15-letni prodajalec pečenege kostanja Alojzij Ambrozi pri nekem svojem kolegu v ulici sv. Mavricija. Bil je aretovan, a na policiji je povedal, da ni vedel, da je krona ponarejena ter da ne ve, kje in kedaj jo je dobil.

Čuden tat je 64-letni Alojzij R., stanujoči v ulici della Tesa. Predvčerajšnjim popoldne okoli 4. ure je šel preko ulice della Barriera vecchia. Prišel je do trgovine izgotovljenih oblek Aristide Orlandini v hiši št. 23 v isti ulici, je zazrl suknjo obešeno na vratih. Na suknjo je bil pripet listek, označujoči ceno iste: 28 kron. Alojzij R. je pa

suknjo — tebi nič meni nič — snel z vrat, vrzel proč rečeni listek, šel kakih 5 ali 6 korakov dalje, in prvega, ki ga je srečal, je ponudil sukno na prodaj za — 4 krome. Ljudje, ki so bili videli, kako je bil snel sukno z vrat, so se na to zbrali okrog njega, a on jih je podil proč, češ, „pojdit po svojih potih!“ V tem je pa pristopil neki redar, in ko je ta izvedel, kje je bil Alojzij R. vzal sukno, ga je aretoval in ga tiral na policijo, kjer so ga djeli pod ključ.

Vkraden. a zopet najden sodček slanah sardel. Predvčeršnjim popoldne je bil neznan tat vkradel sodček slanah sardel z vrat trgovine z jestvinami gospoda Josipa Russo v ulici delle Beccherie št. 2. V sodčku je bilo 10 kg sardel, ki so bile vredne 10 kron. G. Russo je takoj prijavil dogodek policiji, in ta je par ur pozneje — slučajno — našla sodček z vsemi sardelami v veži hiše št. 2 v ulici del Crocifisso.

Neznani tatovi so pred nekaj dnevi vkradli na stanovanju gospe Ivanke Zgur v ulici Media št. 9 tri zlate verižice, vredne 130, zlato uro, vredno 20, par uhonov vrednih 16 in pa zlat prstan vreden 11 kron. Gospa Zgur je se le predvčeršnjim zasedla to tatvino, a včeraj je o tej tatvini obvestila policijo.

Predminolo noč je neznan tat vlomil v delavnico čevljarja Petra Loja, ki je vratar hiše št. 1096 na Vrđeli. Vkradel je več usnja, par novih in par ponošenih čevljev. Te poslednje je pa tat vrzel na neki vrt v ulici S. Cilino, kjer so jih našli včeraj v jutro.

Smešnica. Stric: Mojih 50 kron si vendar prejel? Nečak: Da, stric, ali vprašam Vas le, zakaj bolje ne izrabljate poštine? Za 20 stot. bi bil lahko poslal 100 kron.

Keledar in vreme. Danes: Saturnin muč. — Jutri: Andrej apostol. — Temperatura včeraj ob 2 uri popoldne + 12,5° Cels. — Vreme včeraj: megla, oblačno.

Vremenska napoved za Primorsko: Oblačno, s posamičnimi padavinami. Zmerni vetrovi. Temperatura malo spremenjena.

Društvene vesti in zabave.

Društvo „Narodni dom“ v Trstu bo imelo v sredo dne 11. decembra 1907. svoj redni občni zbor z naslednjim vsporedom:

1. Poročilo tajnikovo.
2. Poročilo blagajnikovo.
3. Poročilo pregledovalnega odseka.
4. Sklepanje o predlogu odborov, da se društvo razpusti.

Za veljavnost sklepa o razpustu društva treba je tričetrtinske večine in prisotnosti dveh tretjin vseh členov.

Akad. fer. društvo „Balkan“ otvori konec meseca decembra ljudsko knjižnico pri Sv. Ivanu in priredi ob tej priliki zabaven večer z mnogovrstnim programom. Natančen vspored prinesemo v kratkem Svetoivančauje, posetite mnogobrojno ta večer!

Naše gledališče.

V nedeljo bo torej toli zaželjena repriza krasne ljudske igre „Gospod Jakob“. Ta igra, ki je tako krasna in verna slika življenja na kmetih in ki tako srečno mesi najzdravejši humor z najvišjo tragiko, je gotovo ena najlepših iz letošnjega repertoarja. Opozorjamo sl. občinstvo, da so za igro, „Gospod Jakob“, ki je pendant igre „Reveček Andrejček“ — saj sta od istega avtorja —, vglasbene ravno take lepe sinfonije, romane i kuple, kakršne so one v „Revečku Andrejčku“. Ob premijeri se je izpustilo godbo iz tehničnih razlogov; pač pa se bo dala repriza v izvirnem originalu z godbo in petjem vred.

Narodna delavska organizacija.

N. D. O. javlja privatnim težakom, da se bo zaupni sestanek v društvenih prostorih via Lavatoio št. 1 vršil v nedeljo ob 10. uri popoldne. Radi važnosti stvari se priporoča, da se težiaki mnogoštevilno udeležijo. Vstop dovoljen proti izkazu knjižice.

„Narodna delavska organizacija“ priredi v nedeljo dne 1. decembra t. l. točno ob 4 uri pop. v dvorani „konsumnega društva“ v Rojanu svojo prvo društveno veselico. Vprizore se „Cigani“. Malomestna šaligra v treh dejanjih. Spisal Jakob Dolinar. Po dovršeni predstavi ples in svobodna zabava, ki bo trajala do polnoči.

Šaloigra „Cigani“ je krasna in zelo razumljiva, na kateri se mora tudi najbolj resen človek nasmejati, da je pa tudi moderna, nam dokazuje najbolj to, da se še vedno vsako leto vprizorja v deželnem gledališču v Ljubljani.

Z ozirom na to, da sodelujejo na vprizoritvijo izkušeni člani N. D. O., ki hočejo pokazati, da hoče tudi na tem polju naša organizacija davati svojim članom potrebno izobrazbo, posebno pa z ozirom na to, da je čisti dohodek namenjen prepotrebni podpori zakladu N. D. O., je vsakega člana in sploh prijatelja N. D. O. dolžnost, da nas podpira s tem, da se udeležijo te naše veselice.

Vstopnina 50 stot. Sedeži: od I. do IV. vrste 50 stot., od IV. naprej 30 stot. K plesu možki 60 stot., ženske 40 stot.

Ker je zanimanje za prireditve veliko, sveujemo, da si vsak že naprej poskrbi vstopnico, ki so v predprodaji pri naših zaupnikih in v pisarni „N. D. O.“, Via Lavatoio št. 1, I. nad.

Darovi.

Za moško podr. družbe sv. Cirila in Metodija pri sv. Jakobu se je o priliki poroke g. Matija Brezovec, člena društva „Jadrana“, z gospico Franjo Vatrovec, nabralo v gostilni omenjenega društva K 16.47. Darovali so: Babič Josip, Matej Brezovec, Ivan Brezovec, Anton Brezovec, Jos. Cergol, Ivan Mrak, Valentin Brezovec, Jos. Brezovec, Fran Brezovec, R. Cergol, Luka Drožina po 1 krono. Stramsak krčmar pri „Jadrana“ 2 kroni, Franciška Brezovec, Josipina Brezovec, Olga Brezovec po 60 stot. Viktor Koršič, Marija Vatrovec po 40 stot. N. N. 8 stot., N. N. 49 stot. Al. Vatrovec 30 stot. Novoporočencema obilo sreče! Denar hrani upravnistvo.

Vesti iz Goriške.

x Dr. Gaetano Pietra, žid iz blažene Italije je urednik zloglasnega irredentovskega lista goriškega „Corriere triulano“, glasila goriško-gradiščanskih in istrskih neodrešencev, poleg pa tudi goriškega municipija, deželne odbora goriškega ter goriške trgovsko obrtne zbornice, bruha na vodstvo goriškega gledališča, to je na svojo lastno židovsko-irredentično stranko, žolč in žrepljo, ker mu je vodstvo gledališča odvzelo brezplačen vstop k predstavam. Kaj je dalo temu povoda, se drži še tajno, a morali so biti tehtni vzroki, da se je vodstvo gledališča, ki obstoji iz samih Židov in intrasigentnih Lahov odločilo za ta korak, ki se komentira na razne načine.

Pomislite, vodstvo gledališča sestoji iz Žida Erminio Dörtles kakor predsednika, dr. Adolfa Gollob in lekarnarja Ruggero Kurnerja podpredsednika, ravnateljev: podžupana Giorgio Bombiga, Žida Attilio Dörtles, Žida in zastopnika „Assicurazioni Generali“ Alberta Michelstaedterja in župana dr. Maranija, sledijo kakor blagajnika, predsednika trgovske in obrtne zbornice Giuseppe Pateronlija. In ta slavoznana gospoda se je predrznila svojemu „portavoce“ zabraniti svobodni vstop k gledališnim predstavam! To je, po mnenju imenovanega dr. Pietra, „il colmo“!

Sicer je splošna navada ali običaj po vsem svetu, da se uredništvom pošiljajo vstopnice k vsem veselici, predavanjem in predstavam brezplačno z namenom, da potem poročajo v svojih listih. — Goriški Lahi se vedno drže tega starega načela, pri Slovencih se pa to kar nič ne vpoštevata. Potem se pa hudujejo, ako kak list nič ne poroča. Dotična gospoda pa ne pomislijo, da ako se hoče kaj prijaviti javnosti, se mora dotičnike tudi povabiti, ker se ne more nikakor zahtevati, da bi urednik trošil čas in denar samo za to, da dela drugim reklamno. Narodna požrtvovalnost je gotovo lepa lastnost, a to se ne sme izkoriščati do skrajne meje.

Kar se pa tiče urednika omenjenega irredentovskega lista, se moramo le vladi čuditi, da tako potpečljivo prenaša vse njegovo ravnanje proti državi. Saj piše proti njej, kakor nobeden list v Italiji, ponaša se kakor absoluten gospodar na Primorskem. Ako bi se predrznil kak slovenski list le stotinko njegove pisave objaviti, mu bi bila zaplena in tožba več nega gotova. Za njega se pa ne zmeni noben vrab!

x Laška učiteljska zveza tržaška, tako imenovana „Lega degli insegnanti di Trieste“ priredi v nedeljo v goriškem gledališču javen shod za ustanovitev italijanskega vseučilišča v Trstu s protestom proti dogodkom na Dunajski in Graški univerzi na škodo laških visokošolcev. V ta namen je imelo v nedeljo laško učiteljsko društvo goriško posvetovanje v mestni šoli v Kodoljevi ulici; na tem posvetovanju je par gospodičev sklenilo, da se bo na omenjenem shodu tudi krepko protestiralo proti premestitvi slovenskega učiteljskega v Gorico in proti nenaravnemu in nesrečnemu učnemu jeziku na goriških srednjih šolah. Kar se tiče zadnjega se strinjamo popolnoma z laškimi zahtevami, svetovali bi pa našim sodeležanom, naj v tej stvari postopajo skupno z Slovenci, ako hočemo kaj doseči. Ako zahtevajo na srednjih šolah le laški učni jezik, se vlada za to še menila ne bo, kakor tudi prezira vse enake slovenske zahteve. Če bi pa v tem vprašanju Lahi nastopili solidarno s Slovenci,

Hurá, že pada prvi sneg!

Tako kriče otroci in se veselo. Ali ako prinaša sneg zimsko veselje, vendar nam naznanja, da se bliža čas vsakojakih bolezni. Sedaj je čas karjev, ki marsikakega tako mučijo, da mora misliti že poletu na zimo. Tedaj pa treba pridno rabiti **FAY-ove pristne rudninske pastilje**, katere obvarujejo pred vsakim prehlajenjem, hripavostjo in kašljanjem in ne škodujejo zločcu prav v nobenem oziru. **FAY-ove rudninske pastilje** bi moral vsakdo nositi s seboj saj stane skatlija istih samo K 1-25 ter so na prodaj v lekarnah, mirodilnicah in prodajalnicah mineral. vod.

Glavna zaloga F. MELL - Trst

Trgovina s pohištvo Peter Jeraj Trgovina s pohištvo
ulica Vincenzo Bellini 13 ter vogal ulica Sv. Katerine
Pohištvo od navadne do najfineje vrste
in po jako nizkih cenah.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Šipe, postavljene v delo
po zmernih cenah.

Volodi Gitmed
ulica Rapicio št. 4 (vogal Giulia št. 17)
PRODAJALNICA

steklenih šip v veliki izbiri. — Porcelan, lončevine, kuhinjske potrebščine iz železa in pločevine itd.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Glogowski & Co.
TRST, Capo di Piazza 2 (Corso)
Edina koncesionirana šola

za pisanje na pisalni stroj
Podučujejo izvežbane učne moči.
Brezplačno posredovanje za namestitev.
Vpisanje vsaki dan. Veliki higijenični šolski prostori.
TELEFON 1770

Patentiran divan-postelja MACHNICH
Ok-asi radi svoje krasne elegauce vsaki prostor in se spremeni v hipu s samim premakljajem v jako komodno posteljo z lastnimi žimnicami in blazinicami.
Prospekti zastoj. — Eventuelno na mesečne obroke.

Skladišče najfinejega in solidnega pohištva
v modernem slogu. — Popolne sobe.
Lastna delavnica za vsakovrstno tapecirarsko in olepševalno delo.
ANTON MACHNICH, TRST, ul. S. Giovanni 10

Skladišče izgotovljenih oblek in izdelanih kosov za ženske obleke
A. Fonda, Trst
31 — ulica Barriera vecchia — 31
SLOVENC! ne zamudite obiskati skladišče, kjer najdete blago po jako nizkih cenah.

Pohištvo in tapetarije v bogati izbiri, neprekosljiva glade solidnosti in elegancije — — — se vdobi pri — —
(naslednik G. Dalla Torre **Giacomo Macerata** ulica dell' Acquedotto 3
ulica Chiozza 7, ulica del Toro 1. Cene, ki so splošno priznane za ugodne.

Prilika! V prodajalnici izgotovljenih oblek in krojačnici
M. FARCHI, Trst
ul. Giacinto Gallina št. 8 (Prej v ul. delle Legna)
prodaja oblek, površnikov, paletot in blac
Najfineje blago.
Cene občudito nizke!
Pozor na :: naslov!

Parobrodna družba
Severno-nemški Lloyd-Bremen
:: (NORDDEUTSCHER LLOYD -- BREMEN) ::

Redne parobrodne črte iz Bremena v Novi York, Baltimore, Galveston, Buenos Aires, kakor tudi po pristaniščih južno Azije, Avstralije itd. itd.

Parobrodi nemškega severnega Lloydja: 178 velikanskih brzih parnikov, z dvema velikoma za transoceanske vožnje, od katerih 30 s 15000 ton.; 11 velikih parobrodov za prevažanje blaga; 2 velika parnika za vezbanje; 37 velikih parnikov za vožnje po evropskih morjih; 11 velikih najmodernejših parnikov v delu; 201 manjših parobrodov. Vsega skupaj 440 parnikov, od katerih 172 brzih, opremljeni z modernim komfortom, ki preplujejo ocean v 5-6 dneh.

470 agencij v prvih svetovnih pristaniščih. Cene nizke, hrana dobra.
Za informacije in pojasnila obrniti se na

F. STUMPE Glavni zastopnik v Trstu
Piazza Giuseppina 1.
TELEFON šte. 20-68.

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH. **Najuspešnejše sredstvo proti** **DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.**

revmatizmu in protinu
TEKOČINA GODINA prirejena v Trstu Rafaja Godina, lekarna „Sila Madonna della Salute“ pri od lekarnarjev: sv. Jakoba in Josipa Godina, lekarna „Sila Igea“, Farneto & C.
Steklenica stane K 1-40. In Trstu so na voljo tudi manjši od 4 steklenice po 1-20. Katerikoli količina v Trstu.

HOTEL BALKAN

78 sob, elektr. razsvetljava, WC, kopeli
Cena zmerna. Parkiraj se!

HOTEL BALKAN

bi se vlada morala vdati. Sicer pa smatramo vsako nastopanje laške učiteljske zveze brez-pomembno, ker ima le namen, dati laškim časnikom preko meje gradivo za napade na Slovence in v drugi vrsti na našo državo.

Iz Komna. Dne 25. novembra vršil se je pri nas občni zbor podružnice sv. Cirila in Metodija v Komnu. Izvoljen je bil sledeči odbor: predsednik: dr. Izo Reja, podpredsednik: Fran Nemec iz Nabrežine, tajnik: Josip Kovačič pos. in krčmar v Komnu, blagajnik: Šorli Tomo not. kand. v Komnu. — Odborniki: Adamič Viktor pos. v Škrbini, Sila Luka učitelj na Vojšiči, Kosovel An. učitelj v Pliskovici, Blažič Ludovik pos. na Gorjanskem.

Na zborovanju je bilo mnogo občinstva, toda videlo se je, da ideja, ki jo propagira družba sv. Cirila in Metodija, namreč samosvojitve naroda, ni še dovolj znana med našim ljudstvom.

Vesti iz Istre.

Storilci strašnega zločina v Galežanu aretirani. Iz Pule nam pišejo:

Morilci na tako strašen način umorjenega nedolžnega mladeniča Ivana Štiligaja so že pod ključem. Aretirali jih je Galežansko orožništvo in sicer radi suma, ker so imeli na sebi znake nedolžne hrvatske krvi. — Aretirani so sami Galežanci in se imenujejo: Divide Giovanni, Zanetti Dominico, Luchetto Dominico in Giraldi Francesco. — Na sumu je še drugih oseb, ki bodo bržkone tudi pritegnene v zapor.

Pokojni nesrečni Štiligaj je bil rodom Tržačan, pristojan pa v Brdo pri Plominu in tam tudi v hrvatskem duhu vzgojen. — Bil je že več let vslužben v puljskem vojnem arsenalu in znan kakor jako miren in priden mladenič. — V nedeljo je bil šel v Vodanjan v obiske k svoji ljubici. Na poti nazaj v Pulo so ga Galežanci na že opisani zverinski način umorili, in to le radi tega, ker so ga spoznali za Hrvata.

Na Hrvate in Slovence sploh v Puli in okolici je ta strašen umor napravil zelo pretresljiv utis. — Za prebito nedolžno hrvatsko kri se bodo na dostojen način maščevali nad krvoločnimi svojimi sovražniki. — Dan plačila pride morda poprej, nego si oni mislijo, pride namreč politični sodni dan za one, ki v svojih umazanih glasilih olupšavajo in zatajujejo proti nebu vpijoče zločinstvo, mej tem ko so o zadnjih volitvah, o priliki rabuke na Velem vrha, označili Hrvate kakor rod morilcev in barbarov.

Kedo je bil iz Pule izgnani „signor“ Pasi? Iz Pule nam pišejo:

Na demonstrativni shod v Puli v prilog italijanskega vseučilišča v Trstu je prišel iz Trsta neki „signor“ Pasi, ki je med drugimi govorniki v gledališču „Politeama Ciscutti“ nastopil in se skrajno žaljivo izrazil o naši vojni mornarici, označivši jo kakor rak-rana za puljsko mesto. — Ali to še ni bilo dovolj. „Signor“ Pasi — tako ga namreč označajo listi — je bil na „piazza Torro“, pred mu-nicipijem dvignen na ramena raznih neodrešencev, da je številnim demonstrantom govoril direktno ščuvljivo proti naši državi. — No, po dovršeni demonstraciji so ga zasledujoči ga detektivi v kavarni „Secesio“ aretovali. — Kakor pa poroča „Polaer Tagblatt“, so prišle iz bližnjega kraljevstva, kamor je „signor“ Pasi pristojen, zanj jako neugodne informacije. Te informacije pravijo, da je Pasi ubežal v Avstrijo, ker je tam v svoji blaženi domovini zasledovan radi revolucionarnih in drugih deliktov! — Zaveda se „gospoda“ Pasija po desetdnevem zaporu v Puli spre-mili do Kormina, kjer so ga naši detektivi izročili organom matere Italije, ki je svojega ljubljene sina vtaknile v temnico.

„Signor“ Pasi je v Trstu trgoval s sadjem. Vdeleževal se je vseh demonstracij in igral v Mazzinijanskem klubu veliko in važno vlogo. — A v Trstu ga ni nikdo motil. Še-le ko je šel v posete v Pulo, je prišel v pest železne roke, ki ga je potipala za dolgi revo-lucionarsko-italijanski jezik. Tudi ta slučaj je pokazal, kako smo v Trstu še vedno „gemütlich“!! V posete v Pulo se pa „signor“ Pasetu menda ne bo več nikdar mudilo.

Vesti iz Kranjske.

Bolezen med kuretino. V Bistrici pri Pliberku na Koroškem razsaja kolera med kuretino. Nekemu posestniku je poginilo 26 kokoši. Zanesli so to nalezljivo in nevarno bolezen purani iz Slavonije.

Vesti iz Koroške.

Na občinskih volitvah v Gradcu so v II. razredu zmagali nemški nacionalisti, ki so dobili 1271 do 1300 glasov. Krščanski socialci so dobili 280 do 317 glasov, socialni demokrati pa 100 do 184 glasov.

Vesti iz Stajerske.

Iz Maribora. Upravno sodišče je razsodilo, da mariborski mestni občini ne treba plačevati davka od mestnih vrtov, ker je iste smatrati za javne prostore, ki so oproščeni davka. Doslej nista plačevali tega davka samo mestni občini Dunaj in Praga.

„Zgodovinsko društvo za Spodnje Stajersko“ je imelo zadnjo nedeljo v Ptuj lepo obiskan občni zbor. O zgodovini mesta

Ptuja je predaval g. dr. Kovačič iz Maribora. Vzpodbujalo se je za ustanovitev narodnega muzeja za Spod. Stajer.

Gospodarstvo.

Vžgalice se podraže. Izdelovalci vžgalic so sklenili na shodu v Piznu po vsej Avstriji podražiti vžgalice za 10 odstotkov.

Kartel tovarnarjev za stroje.

Dne 18. m. m. so imeli zastopniki največjih tovarn za stroje v Avstriji sestanek na Dunaju, da sklenejo pogodbo za mejsobn kartel. Vsaka tovarna je predložila pri tej priliki števila o proizvodih, ki jih je prodala tekom preteklega desetletja. Na podlagi tega števila se ima pozneje določiti sveta blaga, ki se bo morala prodati po kartelu za vsako posamezno tovarno.

MALI OGLASI.

Prodajo se se okna, velika okna z železjem in brez istega. Podiranje hiše, Borzni trg. 1535

Iščem vratarja krojača ali stražarja v pokoj, poročnega brez otrok. Dobi plačo in stenoanje. Oglasi se v ulici Carducci 10, I. 1536

Proda se hiša z vrtom v Rojani blizu tram-vaja Naslov se izve „Trattoria alla Stella na trgu Goldoni. 1538

Oddasta se 2 postelji za delavce po 2 K na teden. Via Acquedotto št. 4 vrata 9. 1521

Fran Birs naznanja vsem svojim cenjenim gostom, da odpre dne 30. t. m. GOSTILNO ex GIRALDI, Piazza del Ospedale, vogal Picca št. 1. 1522

Dr. Fran Korsano specialist za sifilitične in kožne bolezni

ima svoj ambulatorij

v Trstu, v ulici San Nicolò št. 9

(nad Jadransko Banko)

Sprejema od 12. do 1. in od 5. in pol do 6. in pol pop

Tvrdka z lesom EMILIO SEGRÉ

v Trstu (ulica Gioachino Rossini 2, I. n.)

e odprla sledeče podružnice: Riva Pescatori št. 8 (vogal ulice Annunziata)

in Ulica Scorzeria št. 14 (vogal ulice Parini) kjer se dobi bogata izbira

koroškega lesa po konkurenčnih cenah.

Samo za malo BAZAR v ul. Acquedotto

časa bo odprt vogal ul. del Toro

kjer se prodaja blago po neverjetno nizkih cenah.

XXX Oglejte si, da se prepričate. XXX

MERKUR

J. ULČAKAR & Co. - Trst

Telef. 1874 - Via Nicolò Macchiavelli št. 19 - Telef. 1874

Komisije. - Zastopstva. - Informacije.

Za vsa raznovrstne olognjalnega in drugega blaga.

ZAHTEVAJTE CENIK

Prvo primorsko podjetje za

prevažanje pohištva in spedijsko podjetje

RUDOLF EXNER - TRST

Telefon št. 847. - Via della Stazione št. 17. - Telefon št. 847

Filijalke v PULI, GORICI, REKI in GRADEŽU.

Prevažanje pohištva na vse kraje tu- in inozemstva v zaprtih

patentnih vozovih za pohištvo, dolgih 6 do 8 metrov.

(Posiljanje predmetov, ki se jemljejo na potovanje in prevažanje blaga na vse kraje.)

Sprejema se tudi pohištvo in druge predmete v shrambo v lastna za to pripravljena suha skladišča.

Edini tržaški zavod za „VACUM-CLEANER“.

ČIŠČENJE in SHRANJEVANJE PREPROH

Točna postrežba in nizke cene.

Pohištvo

solidno in elegantno

po zmernih cenah

Rafaele Italia

TRST - Via Malcanton 7

Volovsko meso lastnega klanja

po nizki ceni

Najfinejša vrsta po kr. 56, 64, 76, 80.

VAMPE po kr. 32

TELETINA po 80 krajc. in po gl. I-

ŠTAJERSKI PIŠČANCI po 76 krajc.

SAMO V

MESNICI GALLO

TRST - Piazza Barbacan - TRST

Tovarna pohištva

v TRSTU

ulica della Tesa

št. 48

ZALOGA

Piazza -

Rosario št. 1

KATALOGI, NAČRTI IN

PRORAČUNI NA ZAHTEVO.

Restavracija Milano

Ulica Stadion št. 10

danes ob 7. uri zvečer

veliki koncert dunajskih dam.

Mehtalna delalnica:

avtorizovana za napeljavo vode in plina

GUIDO SAMBO

Zastopnik odlikovane tovarne gramofonov Teodor Pichler.

GRAMOFONI od 50 K naprej z dobrim glasom

in specijalne plošče na izbero.

Skladišče gramofonov, svetilk, aparatov za

Auerjevo luč, mrežilo in cavi.

Popravljanje koles, gramofonov, motorov na plin ali ben-

zin, električnih zvoncov in vsako mehanično delo.

Trst, Piazza San Francesco d'Assisi 8.

Agencija za najeme

kuپovanje in prodajo

hiš dvorcev in zemljišč

via Arsenale 2-4 (Piazza Verdi)

Telefon 14-73

Vittorio Valdevit

Delalnica pohištva v modernem kroju

za sobe in kuhinje.

Izdeluje priprave za prodajalnice od znanj in znotraj in dela za stanje

TRST - ulica Valle št. 8.

KJIGOVEZNICA

Tovarna trgovskih registrov

Gustavo Tassini & Figlio

Trst, Via Porporella št. 5 - vogal Via della Santi

Hočete se prepričati?

obiščite velika skladišča

Marije vdove Salarini

Ponte della Fabra 2 ul. Poste Nuove 2

(vogal Torrente). „Alla Città di Londra“

Velik izbor izgotovljenih oblek za moške, dečke,

rožnati za otroke. Površniki, močne jope, kožuh in

raznih psletotov. Obleke za dom in delo. Delavne

obleke. Tirolski leden. Nepremodljivi plašči (prilni

angelski). Specijaliteta: blago tu- in inozemskih

evrov. Izgotovljejo se obleke po meri po najnovjši

modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah

Podpisani naznanja slavnemu občinstvu

Trsta in okolice, da je prevzel na svoje

ime dobro znano trgovino

kolonijalnega blaga

in jestvin

v ulici Giulia št. 29

ter se toplo priporoča udani

HUGO CZURDA

Virgilio Cisilino

TRST, ulica Barriera vecchia 4

Velika izbira

igrač, drobnarin, srajc, ovratnikov, za-

pestnic, ovratnic, parfimov itd.

po konkurenčnih cenah.

Denarna posojila

v vsakem zna-

stvu, zamorejo dobiti osebe vsakega sloja to-

liko na osebni kolikor na hipotekarni kredit,

pod ugodnimi povračili. Hipotekarna posojila

v vsakem znesku se dajejo po želji strank

proti primernim obrestim oziroma proti amori-

tizaciji. Obrniti se je na JOSIPA ZIDARJA

ulica della Caserma št. 14, I. nadst

od 9.-12. predpol. in od 3.-6. popoldne.

Odlikovana tovarna glasovirjev

E. Warbinek

Trst, Piazza Carlo Goldoni 12

(vogal Corso - Via Nuova)

Specijaliteta pianinov, glasovir-

jev svetovnih tvrdk Steinway in

Jons v New-Yorku, Schweighofer itd.

Elekt. pianini, orkestroni, harmoniji

izposojeje. — Menjuje. — Daje na obroke.

Popravilja. — Akordira po zmernih cenah.

Andrej Gulic

Trst, ulica Farneto št. 12

vogal ulice Gelsi

Skladišče pohištva in tapetarij

lastnega izdelka.

SPECIJALITETA: Popolne sobe svetle ali

temne, posamezni komadi vsake vrste z zalogo

stolic, obešal in divanov vsake vrste in velikosti.

Preskrbi se popolno opravo za prenočišča

po jako zmernih cenah in s skrbno vožnjo.